

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Als een onwaardige

'En ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.'

Lukas 15:19a

U kent allen de gelijkenis van de verloren zoon. Misschien denkt u wel: u kunt ons niets nieuws meer vertellen. Maar leest u even verder. Want wellicht is het maar ten dele waar wat u denkt. Misschien moet u straks zeggen: wat die jongen heeft leren kennen, ken ik in het geheel niet! Het moge zo zijn, maar dan vanuit een levend gemis.

Waar gaat het over? Christus spreekt over een welgestelde vader. Hij heeft twee zonen. Wat is die man rijk: landerijen, huizen, vee, goud en zilver! Maar wat is z'n grootste rijkdom? Zijn 2 zonen! Het zijn overigens gewone jongens: een oudste en een jongste zoon. En in wezen zijn ze aan elkaar gelijk. De jongste zoon is verloren, maar de oudste ook. De jongste ligt verloren ver van huis en de oudste ligt verloren bij vader thuis. Bij de één breekt de zonde naar buiten door. Bij de ander leeft de zonde vanbinnen in het hart. Het is een voorrecht als we voor de uitleving van de zonde bewaard blijven. Toch: allebei verloren!

Maar nu gaat de Heere naar Zijn vrijmacht een van hen tot bekering brengen. De oudste is een gehoorzame jongen. Wij zouden zeggen: keurig in de levensopenbaring en hij gaat netjes naar de kerk. Je hoeft er niet achteraan. Hij leeft mee. Het is om jaloers op te worden. Het is geen moeilijk werk zo'n jongen op te voeden. Het gaat welhaast vanzelf.

Maar die jongste wil niet. Als er gesproken wordt over de waarachtige bekering loopt hij snel naar zijn kamer. Dan is er geen aandacht. Anderzijds: zo lang hij jong is, onderwerpt hij zich. Hij doet wat vader zegt. Maar als hij een bepaalde leeftijd bereikt heeft en hij kan volgens de wetten van Mozes rechten laten gelden op zijn deel, dan doet hij dat ook. Hij heeft op dat moment gewacht. Hij kan niet wachten op het sterven van zijn vader. Zo veel geduld heeft hij niet. Hij wil het eerder hebben.

En waarom? Wel, dat wordt snel duidelijk. Het is hem thuis veel te benauwd. Het gaat maar over God en Zijn dienst. Het gaat over wedergeboorte. En dat sterven betekent God ontmoeten en daarna het oordeel. En dat er een Godswonder moet gebeuren tussen wieg en graf. Het is hem veel te benauwd. Hij zoekt ruimte. Hij wil genieten van zijn leven en van de wereld. En daarom reist hij naar een vergelegen land. Hij wil vrijheid. Hij wil zijn begeerte uitleven. De verdorven wortel komt openbaar!

Want de begeerte van de mens, aanvankelijk op God en Zijn wil gericht, is door z'n diepe val een kwade begeerte geworden. En dat komt in het leven van die jongste zoon zo duidelijk openbaar. Langs de weg van het wonder der levendmaking kan weer ontstaan een lust

tot alle gerechtigheid! Maar wat was het daar bij die jongen ver vandaan. Er was lust tot ongerechtigheid! Hij heeft zijn zwijgende vader verdriet aangedaan. Hij heeft zijn vader op het hart getrapt. Dat is wat!

Maar hoe is het met u? Wij hebben God op het hoogst misdaan en wij zijn van het heilspoor afgegaan. En die kloof kan van onze kant nooit meer overbrugd worden.

We leven in een vergelegen land: oneindig ver bij God vandaan! Het ergste is, dat we het niet eens in de gaten hebben. De één leeft zich uit in wereldse genietingen. De ander vermaakt zich met zijn godsdienst. En hoe verschillend dan ook: beiden leven ze in een ver land! Kent u de gelijkenis ook in uw eigen leven? De kwade begeerte? Maar ook de goede begeerte door Goddelijke genade? De lust tot gerechtigheid?

O, hoe zal dat met die jongste zoon toch goed moeten komen? Zie, daar gaan de omstandigheden veranderen. Als er geen inkomsten zijn en alleen maar uitgaven, komt er een tekort. En samen met vrienden is de portemonnee snel leeg. Alles verteerd! En in een tijd van een ogenblik is heel die vriendschaar weg.

Inhoud

Meditatie: Als een onwaardige . . .	1
Bijbelstudies: Het werk van Gods goede Geest (2)	3
Stappenplan?	4
Verslaving: Drugs (1)	5
Nogmaal verkiezingen	7
Joseph Charles Philpot (4)	8
Kerknieuws	9
Berichten	10
Predikbeurten	12

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abonnements, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisofof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av. N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Die hebben niets meer te halen. Daar zit die jongen nu met een vergooide boel. Wat moet hij doen? Teruggaan natuurlijk! Terug naar zijn vader! Maar dat doet hij niet. Welnee, hij wil doorgaan!

Hij zoekt een boerderij op. Hij gaat aan het werk. Hij krijgt de zorg voor het weiden van de zwijnen.

En zo houdt hij het even vol. Totdat er een hongersnood komt. Hij begint gebrek te lijden. En wat is dan zijn begeerte? Om zijn buik te vullen met de draf van de zwijnen, maar niemand geeft hem die! En dan gaat God ingrijpen. Want God heeft ook een begeerte. Dat is een begeerte van eeuwigheid. Dat is de begeerte om die jongen terug te doen keren met smeking en met gewezen. Dan lees ik: 'En tot zichzelf gekomen zijnde' (17a). Dus waar komt hij tot zichzelf? Ver van God vandaan en midden in de draf van de zonde. Zijn ogen gaan er voor open, dat hij zijn leven besteed heeft in dienst van de satan en van de zonde. Zijn blinde zielsogen worden geopend!

En dan gaat er een andere begeerte ontstaan. Langs de weg van de waarachtige wedergeboorte. Langs de weg van de verlorenheid. Dan ziet u, dat genade doet bukken en buigen: 'Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan' (18).

Als die jongen tot zichzelf gekomen is, gaat hij zien wie hij is in het licht van Gods heiligheid en rechtvaardigheid.

En wie zal dan voor Hem kunnen bestaan? Wat een smart over de zonde. Wat een droefheid naar God. En dat alles is geen vrucht van eigen akker. Maar dat is nu vrucht van Goddelijke liefde! Als God een pijl gaat afschieten, komt een zondaar net als de verloren zoon eerst tot zichzelf. Hij komt tot inkeer!

Dus de bekering begint niet met vreugde? Het begint niet met bezit? Nee, daar is droefheid en gemis! Het gaat niet over de gevolgen van de zonde, maar over de zonde zelf.

En dan kan hij het ook niet meer uithouden in dat verre land. In het hart van die zoon komt de begeerte de zonden en ongerechtigheden te haten en te vlieden. Hij komt niet alleen tot inkeer, maar daar is ook een afkeer! Alles is hem uit handen geslagen. Hoe zal dat verder moeten?

Wel, er is maar een weg: in de schuldverslagenheid aan Zijn gezegende voeten!

Ik zal opstaan! Dat zegt die zoon. Waar komt dat vandaan? Wel, dat opstaan vindt z'n oorsprong in het eeuwig welbehagen des Vaders. En door de trekkende liefde staat hij op. Hij wordt getrokken met koorden van soeverein welbehagen. Hij gaat een onbekend God achterna schreien. Weet u wat nu zo'n onvervalst kenmerk is van de waarachtige bekering? Die jongen is het niet meer waardig een zoon genaamd te worden! O Heere, ook al zou U mij van voor Uw aangezicht wegwerpen en dat voor eeuwig, het zou rechtvaardig zijn. Maar als ik dan moet sterven, laat mij dan sterven aan Uw gezegende voeten!

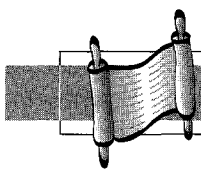
Ach, zo zegt eigenlijk die jongste zoon, bij Uw lieve volk hoor ik niet, maar terug de wereld in kan ook niet. Maak me dan maar tot een van uw huurlingen. Er is een begeerte in zijn leven geboren om naar alle geboden Gods te leven. Dat hij het meent, blijkt wel uit de daad: 'En opstaande ging hij naar zijn vader' (20). Na de overtuiging volgt ook de overbuiging. Na de inkeer en de afkeer ook een terugkeer! Zijn rug naar de zwijnen en de weg gericht tot God. Hij is er achtergekomen dat de Wet getuigt: 'Gij zult niet begeren'. En de ontdekkende werking van de Geest heeft hem zijn dwaasheid doen inzien. Zonde is zonde geworden en schuld is schuld! Zo wordt hij vatbaar gemaakt voor de verlossing die in Christus is.

Daar gaat die verloren zoon terug naar huis. Het gaat niet altijd even vlot. Hij valt wel eens een ogenblik van moedeloosheid neer: 'God des levens, ach, wanneer?' Soms schreit het vanbinnen: 'Geduchte God, hoor mijn gebeden!' Weet u wat die zoon niet weet, maar waar hij nog wel achter zal komen? Dat zijn vader op de uitkijk staat.

En dat is nu Goddelijke liefde. Die liefde is volkomen.

Die liefde is eeuwig. Die liefde is onveranderlijk. En daarom zal die jongen thuishoeren. Hoe? Als een onwaardige! En dan worden alle tranen van zijn ogen afgewist!

's-Gravenpolder, ds. J. Schipper.

Het werk van Gods goede Geest

Nehemia 9

(2)

Een goede Geest

In hun gebed spraken de Levieten over Gods goede Geest, toen zij zeiden: 'En Gij hebt Uw goede Geest gegeven om hen te onderwijzen' (vers 20). Deze tekst is wel een kerntekst uit heel hun gebed. Daarom willen we juist op die woorden dieper ingaan. Waarom noemden zij de Heilige Geest een goede Geest? Allereerst omdat de Heilige Geest GóD is. Niemand is goed dan God alleen. Hij is de *Bron van alle goed*. Een oneindige Fontein aller goeden. De Heilige Geest is God. Petrus sprak tegen Ananias en Saffira, dat zij tegen de Heilige Geest gelogen had en dat zij daarom tegen God gelogen hadden (Hand.5). Hij is de Derde Persoon van het heilig en Goddelijk Wezen. Omdat Hij God is, daarom is Hij goed. Daarom is de Heilige Geest ook zo lankmoedig en geduldig. Wat moet Hij een geduld hebben met Gods hardleerse en onverbeterlijke kinderen. Omdat Hij God is, daarom is de Heilige Geest ook zo getrouw, want wat zijn Gods kinderen ontrouw. Hij is en blijft een getrouwe Geest voor een ontrouw volk.

Waarom is die Geest nog meer goed? Omdat Zijn onderwijs goed is. Ook als Hij u ontdekt aan uw zonde en schuld. Ook als Hij u in Zijn onderwijs afbreekt in uzelf, zodat u geen grond meer overhoudt om voor Gods Aangezicht op te kunnen staan. Waarom is Zijn onderwijs zo goed? Omdat Hij eropuit is door middel van Zijn onderwijs zondaren te leiden tot Christus. Daarom neemt Hij in Zijn onderwijs alle steunsels buiten Christus weg. Zo maakt die goede Geest plaats voor Christus.

Een gegeven Geest

In hun gebed zeiden de Levieten, dat de Heere Zijn goede Geest gegeven

had. Het is dus ook een gegeven Geest. De Heilige Geest is door de Heere gegeven. Niet op grond van waarde of verdiensten in de mens. Het woordje 'geven' spreekt ervan, dat het *uitsluitend genade* is. De Heere gaf Zijn Geest op grond van de verdiensten van Christus. Alleen daarom kan het. Ook onder het Oude Testament kon de Heere Zijn volk alleen maar zegenen met Zijn Geest omwille van de komende Christus, op Wie alle offers en ceremoniën wezen. Toen de Heilige Geest op de Pinksterdag werd uitgestort, was dat niet omdat de discipelen dat met hun volhardend smeken verdiend hadden, maar alleen om Christus' wil. Zo had ook Israël die Geest ontvangen uit genade alleen.

Hoe weet ik nu of ik die Geest heb ontvangen, of Hij ook mij gegeven is? Het gebed van de Levieten op die vasten- en bededag in Jeruzalem geeft daarop het antwoord. Als die Geest ook mij gegeven is, dan word ik door die Geest onderwezen. Want, zo zeiden de Levieten, 'Gij hebt Uw goede Geest gegeven om hen te onderwijzen'. Welk onderwijs gaf die Geest aan Israël? Hij onderwees hen in *Wet en Evangelie*. De Heere gaf immers op Sinaï Zijn heilige Wet: 'En Gij zijt neergedaald op de berg Sinaï, en hebt met hen gesproken uit de hemel' (vers 13). Maar de Heere gaf ook het Evangelie, want heel de dienst rond de tabernakel sprak van de komende Christus. De instelling van de sabbat sprak van de rust, die Christus zou aanbrengen: 'En Gij hebt Uw heilige sabbat bekend gemaakt' (vers 14). En nog steeds onderwijst de Heilige Geest zondaren door Wet en Evangelie. Hij gebruikt de prediking van de Wet om zondaren te ontdekken aan hun zonde en schuld en Hij gebruikt het Evangelie om zondaren te leiden tot Christus. Niet de Wet alléén moet gepredikt worden en niet het Evan-

gelie alléén, maar Wet en Evangelie beide. Dat wil de Heilige Geest gebruiken om zondaren te onderwijzen.

Een onderwijzende Geest

Wat is het groot dat onderwijs te mogen kennen in ons leven. Dat onderwijs in Gods Wet. Hoe schuldig staan we dan voor Gods heilig Aangezicht. Toen de Wet door Ezra werd voorgelezen, werd het volk bedroefd. Als de Heilige Geest onderwijst in het hart, dan werkt Hij ook de droefheid over de zonde. Waar komt die droefheid uit voort? Niet uit de Wet op zichzelf, want de Wet werkt toorn, zo zegt Paulus. Door de Wet is wel de kennis der zonde, maar de droefheid over de zonde komt voort uit de *liefde*, die door de Heilige Geest in de wedergeboorte in het hart is uitgestort. Dan wordt het ons tot zo'n diepe droefheid tegen een goeddoend en heilig God gezondigd te hebben. Maar dan geeft de Heilige Geest ook onderwijs in het Evangelie. Zo komt er plaats voor Christus. De oudtestamentische offerdienst wees heen naar het offer van Christus. De oudtestamentische priesterdienst wees heen naar Christus als de grote Hogepriester. De oudtestamentische sabbat wees heen naar Christus als de Rustaanbrenger. Heel die oudtestamentische eredienst, waarop de Levieten hier in hun gebed wezen, wees heen naar de komende Christus. Hij is de *grote Inhoud* van het onderwijs van Gods goede Geest. Die Geest is eropuit om zondaren tot Christus te leiden. Hij doet in onze onmogelijkheid zien in de belofte van het Evangelie de mogelijkheid van zalig worden. Hij doet in onze nood en dood het licht vallen op Christus als de Enige, Die ons met God verzoenen kan. Hij is het ook, die zondaren met Christus verenigt door het zaligmakende geloof. Is de Heilige Geest ook mij gegeven? Let er dan op of u iets kent van dat onderwijs in Wet en Evangelie.

Een wonderlijke school

Wat is de school van de Heilige Geest dan een wonderlijke school. U komt er nooit in de hoogste klas. U haalt er ook nooit een diploma, waarmee u pronken kunt. U moet er altijd weer opnieuw en van onderop beginnen. U haalt er geen voldoende

des, maar alleen onvoldoendes. Steeds opnieuw moet u er uw onkunde en blindheid erkennen. Hoe meer onderwijs die Geest u schenkt, hoe dieper u gaat buigen, hoe kleiner en onwaardiger u wordt in uzelf, maar hoe groter de Heere wordt en hoe dierbaarder en noodzakelijker Christus wordt. In Zijn onderwijs is Gods goede Geest eropuit, dat u *niets* wordt, maar dat God in Christus *alles* wordt. En weet u wat zo'n wonder is? Die Geest heeft er nog nooit één van Zijn school gestuurd. Hij is zo'n oneindig geduldige Geest. Hoe hardleers en onver-

beterlijk de leerlingen van Zijn school ook mogen zijn, Hij blijft getrouw en Hij zal ze nooit van school sturen. O, Hij zet ze wel eens in de hoek en Hij zet ze ook wel eens op de achterste bank, maar nooit stuurt Hij ze voorgoed weg. Zalige weldaad om door die Geest onderwezen te worden. Nee, dan hoeft ik niet vooraan te staan, als ik maar mee mag gaan. Weet het, op die school is nog plaats!

(wordt vervolgd)

Zeist, ds J.J.van Ekeveld.

Stappenplan?

In ons land waait de wind vaak uit dezelfde hoek. Het is te zien aan de bomen in het vlakke land: ze staan meestal scheef naar één kant. De wind komt meestal uit het westen. Aan dit verschijnsel moest ik denken toen ik onlangs weer eens een stukje kritiek las op de prediking die binnen onze gemeenten gangbaar is. De kritiek uit zich op heel verschillende manieren; de wind waait telkens uit een andere hoek. Maar die wind zoekt toch ook steeds na verloop van tijd weer dezelfde hoek op. Welke hoek? Die van de kritiek op de *standen in het genadeleven*.

Onder vuur

De 'standenprediking' ligt al geruime tijd onder vuur. De één vindt de prediking 'ingewikkeld geworden'. Een ander noemt haar voorwaardelijk. Een derde spreekt van een schema. Of een bekeringsstelsel. Nog niet zolang geleden waren in *Visie*, het blad van de EO, enkele artikelen te lezen over de zogenaamde jongerenavonden. Over deze samenkomsten is ook in ons blad nog niet zolang geleden een serie artikelen geschreven. Volgens *Visie* wordt de wijze waarop God in het leven van een mens werkt in de prediking binnen onze gemeenten 'zo gedetailleerd uitgelegd dat er in de loop van de tijd min of meer een bekeringsmodel is ontstaan'. Daar hebben we dus weer een ander woord: bekeringsmodel. En onlangs droeg een hoogleraar het zijne bij, door te spreken over een 'stappenplan'. Ik

weet niet zeker waar hij dat woord vandaan haalde, maar ik vermoed dat het afkomstig is van het *Nederlands Dagblad*. Deze krant had de uitdrukking op 16 juni 2001 al gebruikt door te beweren dat men in onze kring 'zijn heilszekerheid ten diepste ontleent aan een soort geestelijk stappenplan'. Niet zelden voegt men aan deze kwalificaties nog toe dat het er in de prediking van dit bekeringsstelsel om gaat dat men aan de weet komt op welk 'station' van de weg der genade men is. Weet men dat eenmaal, dan hoopt men nog wel wat verder te komen, maar beslist nodig is dat niet, want men is immers 'op de weg'. En dat is voldoende...

Onbillijke verwijten

Jammer toch, al deze nare karikaturen! Waar loopt men nu toch eigenlijk zo tegen te hoop? Het is geen stappenplan, geen verstandelijk beredeneerd systeem, geen dor en strak schema dat wij prediken. Althans: wij *willen* zo niet prediken. Dat er aan onze bediening veel ontbreekt, dat wij ons vaak hebben te schamen over het gebrek en tekort dat eraan kleeft – dat moeten we maar nooit ontkennen. Dat we nooit groot en goed genoeg van God spreken, nooit slecht genoeg van de mens, nooit scherp en ontdekkend genoeg van de zonde, nooit lokkend genoeg van de roepstem van het evangelie, nooit waarschuwend genoeg van de hel, nooit heerlijk genoeg van de hemel... wie zal het

durven weerspreken? Maar men doet de prediking in onze gemeenten veel onrecht als men haar verwijt dat zij een soort geestelijk stappenplan bevat en dat wij de mensen voorhouden dat het voldoende is als men weet in een bepaald 'stationnetje' te zijn en dat men zich verder er geen zorgen over hoeft te maken hoe men in Christus geborgen kan worden. Wat dat is onwaar en het is onbillijk.

Niet iets nieuws

Wat is de zaak? Onze prediking wordt gekenmerkt door de standen in het genadeleven, dat is waar. Maar niet alléén daardoor! Zij wil prediking zijn van het werk van de drie-enige God, trinitarisch en theologisch dus. Zij wil geen andere grond van zalig worden leggen dan het borgwerk van de Zone Gods zoals Hij dat *voor Zijn volk* deed – christologisch en christocentrisch dus. Maar zij wil óók het werk van de Heilige Geest verkondigen zoals Hij werkt *in Zijn volk*. En bij dat laatste behoort *voluit* ook de prediking van de onderscheiden standen in het geestelijk leven. Het is ook volstrekt niet zo dat dit iets is van de laatste twintig jaar en dat het zou behoren tot wat men wel aanduidt als de 'verrechtsing' binnen ons kerkverband. Het is met de stukken aan te tonen dat dit niet waar is. Wie – ik noem maar een voorbeeld! – met aandacht de catechismusverklaring doorneemt van ds. G.H. Kersten, zal de standen in het genadeleven voluit aantreffen. Niet een spoortje hier en een stukje daar, maar als een draad die heel zijn prediking doortrok.

Groei?

Soms brengt men als bezwaar tegen een prediking van de standen in het genadeleven in, dat men beter kan spreken over *groeien in het geloof*. Nu moet het me van het hart dat die term mij nooit aangenaam aandoet. Wanneer ik mensen erover hoor spreken dat zij willen groeien in hun geloof, of willen 'opgebouwd worden' in hun geloofsleven, dan denk ik wel eens: 'Ben je er dan zo zeker van dat je het geloof *bezit*? Of veronderstel je dat eigenlijk maar?' Het is helemaal niet ten onrechte dat men wel eens heeft opgemerkt dat onze tijd zich niet meer kenmerkt door een spreken over de veronderstelde wedergeboorte, maar dat daar

voor in de plaats schijnt gekomen te zijn een veronderstellen van het geloof. De vraag hoe het *begonnen* is, wordt overgeslagen: met zulke vragen leert men een mens maar 'in zichzelf te wroeten', zoals het heet. Laten we toch voorzichtig zijn! Het is me wel eens opgevallen bij het lezen in de Christenreis van Bunyan, dat Christen nogal eens aan degenen die hij ontmoet de vraag stelt hoe zij toch *op de weg gekomen zijn* en of zij daar ook verslag van kunnen doen. Dat was voor John Bunyan kennelijk heel belangrijk. Wij zijn toch hopelijk niet boven die vraag uitgegroeid?

Kruispunten

Met dit alles willen we niet ontkennen dat de Heilige Schrift spreekt over een opwassen in de genade en in de kennis van de Heere Jezus Christus. Op zichzelf mag het spreken over groei en wasdom daarom niet worden veroordeeld. Maar als we het punt waarop het aankomt nu eens scherp mogen formuleren: mag men nu zeggen dat er in het genadeleven bepaalde kruispunten zijn waar de één van Gods kinderen voorstaat en de ander erachter? Vroeger sprak men niet van kruispunten. Men had er weer andere woorden voor, zoals 'daadzaken'. Dat woord gebruiken we vandaag niet zoveel meer. Maar de zaak is niet hoe we het *benoemen*, maar wat we *bedoelen*. Mogen we dan niet zeggen dat Jakob ná Bethel kennis had aan dingen die hij tevoren miste? Geldt dat van Pniël niet evenzo? Wisten de discipelen ná Pasen niet van dingen die hun tevoren verborgen waren? Was de zaligheid hun op de Pinksterdag niet nader dan 'toen zij eerst geloofd hadden'? Dat is toch niet alleen maar een kwestie van *groei*? En gelden die dingen dan vandaag niet evenzeer in het leven van Gods kinderen? Zijn er niet die vóór de openbaring van de Middelaar staan en anderen die daar heilig weet van hebben? Wandelen sommigen van 's Heeren kinderen nog niet tussen de Stad Verderf en het Poortje? Zijn anderen niet dóór het Poortje gegaan, maar dragen nog altijd het pak op de rug?

Wij moeten deze dingen vasthouden! Nogmaals: zij zijn niet iets nieuws. Zo is onder ons altijd geleerd. En het is zo ook door Gods kinderen beleefd. Is de beleving van

Gods volk dan de norm? Weegt die zwaarder dan de Schrift? Die vraag behoef ik niet eens te beantwoorden: vraag het Gods kinderen zélf maar hoe zij daarover oordelen. Maar wanneer wij de standen in het genadeleven gaan ontkennen of verzwijgen, zal de prediking gaan verschromelen. En daarmee óók het geestelijk leven. Want die beide houden meestal gelijke tred.

Nog twee bezwaren

Nog twee argumenten die dikwijls tegen het preken van de standen in het genadeleven worden ingebracht, willen we kort onder ogen zien. Maakt zulk preken niet heel *hoogmoedige mensen*? Komen er dan niet van die geestelijke 'koninkjes', die neerzien op degenen die nog niet zover geleid zijn als zijzelf? Dit bezwaar wordt vaak ingebracht. 'k Zou ervan willen zeggen dat wij niet hoogmoedig behoeven te worden gemaakt. We zijn het al, allemaal. En wel op een verschrikkelijke manier. Onze hoogmoed kunnen we voeden onder elke soort van prediking. Maar waar de standen in het geestelijk leven récht worden gepredikt, zal het de mens juist afbreken in zijn vroomheid. Want ieder kan

dán juist horen wat hij mist!

Een tweede bezaar is, of deze prediking *Christus niet van Zijn plaats dringt*. Paulus had toch niet voorgenomen iets te weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd? Moeten wij daar – zo vraagt men – dan de christen in al zijn verschillende 'standen' voor in de plaats stellen? Het antwoord hierop moet zijn dat dit een valse tegenstelling is. De standen in het genadeleven te prediken wil niet zeggen de christen te prediken! Het is de prediking van Christus, maar dan wel zoals Hij *functioneert* in de harten van Zijn kinderen, met name in Zijn ambten. Het is de prediking van de kennis van de drie-enige God, zoals Hij Zich doet kennen in de harten van de Zijnen.

Nee, wij preken geen stappenplan. Het is verdrietig dat de wind steeds weer uit deze hoek komt waaien. Er zou al veel gewonnen zijn als men én binnen én buiten onze gemeenten de prediking die wij liefhebben eerlijk en zonder vooroordeel tegemoet zou treden.

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Verslaving

Drugs

(1)

Onder het kopje 'verslaving' heb ik drie artikelen geschreven, die achtereenvolgens gaan over drugs, alcohol en roken. De artikelen zijn afzonderlijk te lezen. Toch horen ze bij elkaar. Want, hoewel er een gradueel verschil is tussen verslaving aan drugs, alcohol of sigaretten, een principieel verschil is er eigenlijk niet.

Tijdens een nachtdienst gaat mijn zoemer. Op de Spoedeisende Hulp wordt meneer I. binnengebracht. Hij is door de brandweer uit een brandend huis van zijn bed gelicht. Ik zie een patiënt met een door het roet geblakerd gezicht. Hij is bijna comateus. De bloedsuitslag laat een matig ernstige koolmonoxidevergiftiging zien. Hiervoor moet hij ter observatie worden opgenomen op de Inten-

sive Care. Helaas ligt de Intensive Care in het eigen ziekenhuis vol. Daarom regel ik een overplaatsing naar een ander ziekenhuis. Omdat ik de bijna comateuze toestand niet geheel vanuit een koolmonoxidevergiftiging kan verklaren, vraag ik aan de verpleegkundige om bij deze patiënt een halve ampul Naloxon toe te dienen. Dit is een medicijn waarmee effecten van bijvoorbeeld heroïne opgeheven kunnen worden. Bij meneer I. is het effect opzienbarend. Hij gaat bewegen, vervolgens gaat hij zitten en al snel erna rondlopen. In een korte tijd wordt hij zeer onrustig. Schreeuwend loopt hij op mij af. 'Ik heb Naloxon gehad! Ik voel het! Geef me methadon! Ik wil methadon!' Meneer I. rukt de deur open. Scheldend loopt hij in de gang een tweetal politieagenten tegen het lijf. Hij blijkt voor geen enkele rede

vatbaar. *Ondertussen arriveert de ambulance om de patiënt naar een ander ziekenhuis te brengen. De ambulancebroeders zien het niet zitten om de patiënt in deze obstinate toestand mee te nemen. Omdat op de Spoedeisende Hulp geen methadon aanwezig is, haal ik het maar op de afdeling. Even later loop ik met een bekertje gifgroen vocht door de schemerige gang van het ziekenhuis...*

Verslaving

Als we het hebben over verslaving, denken we onwillekeurig aan drugs. Toch zijn er veel meer soorten verslaving. Denk maar aan alcoholverslaving of verslaving aan sigaretten, geneesmiddelen, gokken en internet. Verslaving komt veel vaker voor dan menigeen denkt. Zij die er mee te maken hebben, weten wat voor diepe ellende en ontstellend verdriet het teweegbrengt.

Wat is eigenlijk verslaving? Van Dale geeft in zijn groot woordenboek de volgende omschrijving: 'Verslaving is het verschijnsel dat iemand het gebruik van iets dat (op den duur) schadelijk voor hem is, niet meer kan laten.' Het centrale kenmerk van verslaving is *afhanke-lijkheid* van het betreffende middel. We kunnen twee soorten afhankelijkheid onderscheiden: lichamelijke en psychische afhankelijkheid. Wanneer iemand lichamenlijk afhankelijk is, krijgt hij onthoudingsverschijnselen zodra hij stopt met het gebruik van een middel. Het lichaam schreeuwt als het ware om het middel. De verschijnselen verdwijnen onmiddellijk na hernieuwd gebruik. Verder kan ook de psyche afhankelijk worden. Er bestaat een onbedwingbaar verlangen om iets te gaan gebruiken. Bij een drugsverslaafde is het hele denken gericht op het gebruik van drugs. Hij kan niet meer zonder drugs. Hij is een slaaf van de drugs. Alles wordt daaraan ondergeschikt gemaakt: gezin, vrienden, werk en gezondheid.

Drugs

Misschien denkt u: 'Moet dat nu, een artikel over drugs in *De Saambinder*?' Het is goed om te beseffen dat verslaving voorkomt in alle steden en dorpen van ons land en in alle lagen van de bevolking. Niet alleen mensen uit de onderwereld gebruiken drugs, maar ook 'nette' mensen. En als onze jongeren op zaterdag-

avond samen met vrienden uitgaansgelegenheden bezoeken, zouden zij dan echt alléén maar wat drinken? Te vrezen is van niet. Daarom lijkt het me goed dat de jongeren zelf, maar ook de ouders iets weten van de soorten drugs, de werking en vooral... de gevaren!

Meestal wordt voor drugs de volgende definitie gehanteerd: *'Drugs zijn stoffen die een verandering van het menselijk bewustzijn veroorzaken en om die reden worden gebruikt.'* De gebruiker ervaart een verandering in het gevoel, de stemming en het denken. Globaal kunnen we drie groepen drugs onderscheiden.

1. Drugs die het bewustzijn *verla- gen*. Dit zijn middelen die iemand sloom en slaperig maken. Hierdoor vermindert bijvoorbeeld angst of pijn. De bekendste voorbeelden zijn slaapmiddelen, methadon en heroïne.
2. Drugs die het bewustzijn *opwek- ken*. Deze middelen worden ook wel pepmiddelen genoemd. Het lichaam en de geest gaan harder werken. Slaap en vermoeidheid worden niet meer gevoeld. De werklust neemt toe en iemand wordt opgewekter. Deze middelen geven het gevoel de hele wereld aan te kunnen. Bekende voorbeelden zijn cocaïne, doping en XTC.
3. Drugs die het bewustzijn *verande- ren*. Door het gebruik van deze drugs wordt de stemming zorgeloos en verandert de zintuiglijke waarneming. De tijd lijkt langzamer te gaan en de ruimte lijkt anders. Kleuren lijken heftiger. Het eten smaakt lekkerder. Muziek klinkt intenser en soms worden er dingen waargenomen die er in werkelijkheid helemaal niet zijn. De gebruiker kan hallucinaties of waanvoorstellingen krijgen. Voorbeelden zijn marihuana, hasj, LSD en XTC.

Zoals u ziet is het onderling verschil tussen de drugs groot. Niet alle drugs zijn per definitie verslavend en veroordeelbaar. Wist u dat bijvoorbeeld koffie tot de opwekkende drugs wordt gerekend? Bij veel mensen zorgt een kopje koffie voor een zeer kleine, maar prettige bewustzijnsopwekking. En als artsen slaap- en kalmeringsmiddelen voorschrijven, dan schrijven zij bewustzijnsverlagende drugs voor. Maar dit even terzijde. Want op een houseparty wordt geen kopje koffie geserveerd

en worden ook geen kalmerings- tabletten uitgedeeld. Integendeel...

Waarom drugsgebruik?

Hiervoor zijn verschillende redenen te noemen. Opvallend is de naïviteit waarmee velen beginnen met het gebruik van drugs. Even opvallend is de onterechte zekerheid dat zij zelf niet verslaafd zullen raken. Sommigen gebruiken drugs uit nieuwsgierigheid. Iets wat niet mag, is immers spannend! Anderen gebruiken drugs uit verveling of om moeilijkheden te ontvluchten. Onder druk van de groep stappen veel jongeren over de drempel heen om alcohol te drinken of een sigaret te roken. Om er nóg meer bij te horen moet je toch ook eens blowen! Het gebruik van drugs begint meestal heel bescheiden. Maar de gebruiker gaat binnen de groep vrij gemakkelijk van lichtere op zwaardere drugs over. We noemen dit het 'stepping stone effect'. Door steeds grotere afhankelijkheid van een drug treedt verslaving op. Vrijwillig van het gebruik afstappen lukt niet meer.

Softdrugs en harddrugs

In de zestiger jaren werd onderscheid gemaakt tussen softdrugs en harddrugs. Softdrugs zijn de producten van de hennepplant *cannabis sativa*. De bekendste cannabisproducten zijn marihuana (weed) en hasj (stuff). Het roken van deze producten noemen we blowen. Cannabisgebruikers zijn meestal uit op een 'relaxed' gevoel en op de intense zintuiglijke waarnemingen. We noemen dit ook wel 'stoned'. Cannabisproducten zijn onder andere in koffiehops te koop en zijn populair onder jongeren. In Nederland heeft één op de vijf middelbare scholieren ooit hasj uitgeprobeerd. Onderzoek wijst uit dat de helft van hen die softdrugs hebben geprobeerd, ermee doorgaat. En de overgang van softdrugs naar harddrugs is maar een stap. Vrijwel alle harddrug-verslaafden zijn ooit begonnen met cannabisproducten. Een ex-harddruggebruiker vertelde eens: 'Ik ben aan de cocaïne kapotgegaan. Het is verschrikkelijk gevaarlijk spul. Die kick duurt dertig seconden en is zo intensief dat je er niet meer van af kunt blijven. Die flash in je hoofd. Na die kick krijg je een depressief gevoel. Dat vang je dan vaak op met heroïne. Heroïne is meer een kalmerend middel. Alles is

dan niet zo hard. Het lijkt wel op een warme deken die je over je heen krijgt.' De populairste harddrug in ons land is XTC. Deze uitgaansdrug of dansdrug wordt vooral gebruikt op houseparty's. XTC geeft de feestvierders het gevoel ontzettend veel energie te hebben. In een decor van opzweepende muziek gaan alle remmen los. Het gevoel van verbondenheid en intimiteit wordt versterkt. Erna volgt echter een chagrijnig en depressief gevoel. Binnen het uitgaanscircuit wordt niet alleen XTC gebruikt, maar ook speed (doping) en cocaïne.

Lichamelijke en psychische gevolgen

Drugsgebruik heeft twee belangrijke gevolgen voor de gezondheid en leidt tot een hoge sterfte. Er bestaat een aanzienlijk gevaar voor *overdosering*. Zo kan cannabisgebruik tot ernstige paniekreacties en achterdochtigheid leiden. Het korte termijngeheugen raakt verstoord. Een overdosis XTC leidt tot oververhitting, ritmestoornissen, coma, eventueel gevolgd door de dood. Een overdosis heroïne leidt eveneens tot coma. Door cocaïnegebruik ontstaan hartritmestoornissen en infarcten. Verder brengt drugsgebruik een verhoogd *infectierisico* met zich mee. Slechte hygiëne en gebruik van elkaars spuiten geven infecties van zeer uiteenlopende aard. We kunnen hierbij denken aan schimmelinfecties, virusinfecties (hepatitis B, hepatitis C, HIV), maar ook aan bacteriële infecties (tuberculose, ontstekingen van hartkleppen, botten, longen en huidabcessen). Ook hebben drugsgebruikers door hun risicovolle leefstijl frequent seksueel overdraagbare aandoeningen. Verder blijkt een zeer groot aantal verslaafden te lijden aan depressieve stoornissen.

Sociale gevolgen

Drugsverslaving gaat gepaard met een bonte rij van andere problemen. Velen proberen met behulp van drugs weg te vluchten uit de harde, kille en veeleisende realiteit. Drugsverslaving en maatschappelijke problematiek zijn met elkaar verweven. Drugs en criminaliteit gaan vaak hand in hand, evenals drugs en seksualiteit. Veel drugsgebruikers sluiten zich af van de mensen om zich heen en raken in een isolement. Normale sociale contacten zijn niet meer mogelijk.

Daarom, jonge mensen: blijf weg uit de kroeg. Mijdt het milieu waarin men tot drugs z'n toevlucht zoekt. Laat je niet verleiden. De wereld en de drugs zullen nooit innerlijke rust geven. De vraag naar verzadiging en naar meer zal blijven!

Slaaf

Bij een verslaafde is de drang naar drugs zo sterk dat hij er eigenlijk niet tegen kan vechten. Na gebruik heeft hij even een gevoel van rust. Maar snel daarna komen weer de problemen. Wat is nu de diepste reden dat iemand een slaaf van de drugs kan worden? Dat hij een mens

is, verloren in zonde en schuld. Van nature zijn alle gevallen mensen slaven van de zonde en gevangenen van de satan. Daarom mogen wij ons nooit verheffen boven drugsgebruikers. Paulus kende de kracht van de zonde toen hij schreef: '... maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde' (Romeinen 7:14b). Christus heeft alle machten onderworpen. Hij kan ons verlossen en 'gebondenen uitvoeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis hen, die in duisternis zitten' (Jesaja 42:7).

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel

H.J. Agteresch

Nogmaals verkiezingen

Mijn commentaar op de verkiezingsuitslag van 22 januari jl. heeft hier en daar reactie opgeroepen. Sommigen hebben bezwaar tegen de wijze waarop ik schreef over de ChristenUnie. Over de verkiezingswinst van het CDA ben ik misschien wat te summier geweest. Over beide zaken wil ik enige opmerkingen maken.

ChristenUnie

In mijn commentaar vroeg ik me af of er überhaupt wel plaats is voor een partij als de ChristenUnie tussen CDA en SGP. Ik heb de vraag opgeworpen. Anderen hebben daar ook het nodige over gezegd. Ik meen zelfs gelezen te hebben dat een politicoloog, niet van christelijke huize, de vraag volmondig met 'neen' beantwoordt. In het RD van 20 januari jl. lees ik dat de vroegere voorzitter van de RPF – en later de ChristenUnie-jongeren – zegt dat zijn ervaring is dat een belangrijk deel van de bij de ChristenUnie weglopende jongeren dat doen omdat ze eenvoudig geen trek meer hebben in een partij met een duidelijk christelijk profiel. 'Of ze kiezen primair voor de macht: liever stemmen op een partij met een verwaterde ideologie die in het centrum van de macht zit, dan op een rechtlijnige

partij die in de marge staat.' De oorzaak van de verandering in het denken van christenjongeren is vooral dat zij volgens Koen de Snoo, destijds voorzitter van de GPV-jongeren, geïnfecteerd zijn door het postmodernisme.

Natuurlijk ben ik blij met elke partij die de Bijbel als normatieve grondslag heeft voor het politiek handelen. Maar wat is nu de koers van deze partij? Men heeft geprobeerd zich te profileren op links. Dat bleek wel duidelijk op de dag van de verkiezingsuitslag, toen in de ChristenUnie-gelederen applaus opging toen bleek dat CDA en VVD samen geen meerderheid zouden behalen. Kennelijk had men meer vertrouwen in de PvdA. Ik schreef dat het voor de positie van het bevindelijk-gereformeerde volksdeel niet veel verschil zal uitmaken met wie het CDA een regeringscoalitie zal gaan vormen. Zowel bij VVD als bij PvdA is de affiniteit met het christelijk gedachtegoed geheel of nagenoeg geheel verdwenen. Laten we ons maar geen illusies maken.

Opheffen?

Een zekere mr. Verkade schreef (RD 4 februari jl) dat de ChristenUnie gegeven de huidige politieke con-

stellatie haar missie en de christelijke politiek in Nederland het best kan dienen en tegelijkertijd het meest recht kan doen aan de strategische keuzen van haar achterban door zich ten spoedigste collectief bij het CDA aan te melden om daar als christelijke vleugel van de grootste politieke partij verder te gaan. Er is niets, zegt hij, wat de CU-kamerleden de afgelopen negen jaar gezegd of gedaan zouden kunnen hebben, dat ze niet ook als CDA-kamerleden gezegd of gedaan konden hebben. Ik laat deze uitspraken voor wat ze zijn, maar blijf op grond van het voorgaande de vraag stellen of – en laat ik het dan zo formuleren – of christelijk Nederland gediend is met het bestaan van de ChristenUnie naast en tussen CDA en SGP. Ook voor de duidelijkheid naar buiten. Iemand schreef dat SGP-lijsttrekker Van der Vlies tijdens verschillende verkiezingsbijeenkomsten positief over de ChristenUnie heeft gesproken. Dat zal waar zijn. Ook is waar dat het stemgedrag van de ChristenUnie in de Kamer nog wel eens afwijkt van dat van de SGP. En als ik genoemde vraag stel, dan doe ik dat volstrekt niet om te twijfelen aan de integriteit en de goede trouw van hen die lid zijn van de ChristenUnie of binnen die partij christelijke politiek bedrijven.

CDA

Dan het CDA. Ben ik niet blij met de winst van het CDA? Is het niet positief te duiden dat het CDA de grootste partij is gebleven? Je kunt het CDA immers nog aanspreken op haar – zij het verwaterde – christelijke wortels. Dat kun je bij de PvdA en bij de VVD niet (meer). Die leggen een beroep op de Bijbel gewoon naast zich neer, plaatsen dat buiten de orde. Na alle ellende van acht jaar paars, mag dat toch wel positief geduid worden. Dat geeft zeker ook voor het reformatorisch onderwijs mogelijkheden en ruimte, die bij de paarse bewindslieden niet te vinden waren. Dat is helemaal waar. In die zin ben ik blij dat het CDA de grootste partij is gebleven. Het CDA van Balkenende is ten opzichte van paars een verademing.

Daar komt bij dat we in de persoon van Balkenende een man hebben, die zijn christelijke wortels niet onder stoelen of banken steekt. Hij

bidt voor het eten, schaamt zich daar niet voor. Daarover heeft ds. Visscher terecht waarderende opmerkingen gemaakt in een eerder commentaar. Sta ik daar niet achter? Doet mij dat dan niets? Natuurlijk wel. Daarover heb ik ook geen negatieve dingen gezegd in meergevoemd commentaar. Ik ga dat ook nu niet doen. Hoe zou ik? Waren er maar meer – ook onder ons – die zich er niet voor zouden schamen als ze in het openbaar een zegen vragen voor het eten. Maar met dat alles wist alle water van de zee niet af dat het CDA niet alléén zal kunnen regeren. En dat we niet moeten verwachten dat de gevolgen van acht jaar paars geheel zullen worden teruggedraaid. Al mogen we daar de Heere om vragen, want Hij regeert.

Strategisch stemmen

De SGP verloor ten opzichte van 15 mei 2001 13.234 stemmen, de ChristenUnie verloor er 36.259. Iedereen is het erover eens dat de overgrote meerderheid van deze 'weglopers' hun stem gaven aan Balkenende. Velen zullen dat gedaan hebben vanuit de gedachte dat het landsbelang nu vereiste een christelijke premier te krijgen; daarvoor moest het principiële maar even wijken. Zij hebben hun stem tijdelijk 'uitgeleend'. Anderen zullen dat gedaan hebben omdat ze

eenvoudig geen trek meer hebben in een partij met een duidelijk christelijk profiel, zoals met name door de leiders van de CU-jongeren is gezegd. Sommigen kunnen dat goed begrijpen. Mevrouw Hoek-van Kooten kan die keuze van deze orthodox-christelijke kiezers goed begrijpen. Ze meent zelfs dat gezien het krappe verschil in de einduitslag tussen Bos en Balkenende de steun van voormalige ChristenUnie en SGP-stemmers nog van belang geweest is ook (RD 23 januari jl). Uit onderzoek is echter gebleken dat dit strategisch stemmen van CU en SGP-kiezers juist een tegengesteld resultaat heeft gehad. Indien dat niet was gebeurd had de SGP/CU een extra zetel gekregen en zou het CDA evenveel zetels behaald hebben als nu het geval is... Strategisch stemmen heeft dus in dit geval een zetel gekost! Dat de SGP zo sterk mogelijk in het parlement vertegenwoordigd is, acht ik van groot belang. Dat vereist een overtuigd, principieel stemgedrag.

Ik hoop met het voorgaande mijn uitspraken in het eerdere commentaar wat nader te hebben uiteenzet.

Capelle aan den IJssel

ds. W. Silfhout

Joseph Charles Philpot (1802-1869)

(4)

Philpots prediking

We sluiten onze korte serie over Joseph Charles Philpot af met enkele opmerkingen over zijn prediking. Het oordeel over de preken van Philpot is verschillend. Velen vinden hem saai of te moeilijk. Dat kan aan de vertaling liggen. De preken zijn ook niet eenvoudig, vanwege de Engelse volzinnen, die getuigen van zijn literaire begaafdheid. Hij zegt van zichzelf '...zelf een man van ontwikkeling zijnde en van nature verzot op letterkunde'. Toch had hij de holheid, leegheid en schijn van de geleerde wereld in Oxford als geen ander leren kennen. Hij hield er

rekening mee dat het overgrote deel van zijn hoorders tot de eenvoudigsten en de minder ontwikkelden behoorden. Al was er wel verschil of hij in Londen voorging of op het platteland van Stamford. Hij schreef eens in een brief aan John Grace: 'Ik bemerk dat er een groot verschil is tussen mijn prediking hier en in Londen. Niet dat er enig verschil is in de leer en de bevinding, maar de bevolking van het platteland verlangt een eenvoudig en een hun meer eigen manier van uitdrukken dan voor de Londense gemeente geschikt zou zijn...'

Philpot was een begenadigd prediker. Hij preekte nooit van een schets

of uitgeschreven tekst. Hij preekte altijd voor de vuist weg. Voorbereidingen had hij bijna niet nodig. Het waren geen baptistische kringen, waar zijn preken in Holland werden gelezen. Doordat Philpot het leerstuk van de volwassendoop meer op de achtergrond plaatste, vonden zijn preken bij het volk dat de bevindelijke waarheid liefhad grote ingang. Hij had briefwisseling met een aantal van hen in Nederland. Hij kon zelf Nederlands lezen en schrijven. Zijn oordeel over Nederlands kerk is positief. Hij had bijvoorbeeld goede gedachten over de hervormde predikant uit Oud Alblas, ds. A.P.A. du Cloux.

Vele van zijn preken zijn tot zegen geweest. We kunnen gerust zeggen dat Philpot veel vrucht heeft gehad op zijn preken. Soms had hij echter het gevoel dat het preken helemaal niet ging. Toch kon de Heere ook dan zijn preken gebruiken. John Warburton had dezelfde ervaring. Wat de uitwendige roeping betreft, deze heeft hij niet ontkend, maar zij stond meer op de achtergrond. Dat in tegenstelling tot de Schotten. De bediening van het genadeverbond achtte hij in het Nieuwe Testament beperkt tot de uitverkorenen. Toch kon hij de preken van de Erskines, van Boston en ook van Bunyan aanbevelen voor de leesdienst. In 1837 verschijnt de bekende preek: *Erfgenamen des hemels wandelende in de duisternis en de erfenamen der hel wandelende in het licht*, over Jesaja 50:10,11. Deze werd in het Nederlands vertaald door de heer J. Nieuwland. In de eerste uitgave werd er een voorwoord bijgevoegd van Philpot zelf. In deze preek benadrukt Philpot dat velen van Gods oprechte kinderen moeten klagen dat zij in de duisternis wandelen. Daartegenover staan de geveinsden, die nooit te klagen hebben, want zij wandelen in het licht! Er kwam kritiek op deze preek, zelfs van de zijde van W. Gadsby. Daarnaast ook van predikanten als ds. Jerram en de heer Dredge.

Philpot was niet alleen prediker, maar ook schrijver. In 1835 wordt de Gospel Standard opgericht. Zakelijk is dit het werk van John Gadsby, de zoon van William Gadsby, de man naar wie de gezangenbundel is genoemd. De eerste redacteuren waren Philpot en John McKenzie. Philpot heeft hier zijn grote schrij-

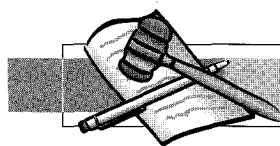
versgaven getoond. Hier zien we de man die een academische opleiding had gehad aan de grootste universiteit van Engeland, Oxford. Hij schreef talloze artikelen over de meest uiteenlopende onderwerpen. Ook was er wel scherpe polemiek. Verder schreef Philpot in 1860 een verhandeling over het Zoonschap van Christus. Hij signaleerde de loochening van het Zoonschap in de Anglicaanse kerk. In de Inleiding schreef hij dat het lezen van het boekje *The Glory of Christ* van John Owen hem tot zegen geweest was en dat middellijkerwijs Christus aan zijn ziel was geopenbaard. Hier vind ik Philpot op zijn best, wanneer hij de Christus tekent in Zijn schoonheid.

Hoe schoon...

Vanwege zijn zwakke gezondheid legt hij in 1864 de herdersstaf neer. Hij neemt afscheid van de gemeente in een speciale dienst. Hij verlaat Stamford en gaat naar het wat klimaat betreft veel betere Croydon. Hij heeft namelijk heel veel last van

astma en pijn op de borst. Zijn leven is een aaneenschakeling geweest van zwakheid en ziekte. Philpots laatste ziekbed en sterven is door Saarberg ook weergegeven. Op 9 december 1869 blaast hij de laatste adem uit. Hij spreekt: 'Het is beter te sterven dan te leven. Machtig om te verlossen! Machtig om te verlossen! Ik sterf in het geloof, dat ik gepredikt en gevoeld heb. Het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle zonde. O, mocht ik nu heengaan en bij Christus zijn, want dat is zeer verre het beste! Loof de Heere, mijn ziel en al wat binnen in mij is, Zijn heilige Naam.' Nog eenmaal slaat hij de ogen op en kijkt ernstig rond. Als hij ze weer sluit, zegt hij: 'Hoe schoon!' Zijn vrouw Sarah Louisa vraagt: 'Wat is schoon?' Ze ontvangt geen rechtstreeks antwoord meer. Met wegstervende stem spreekt Joseph Charles nog eenmaal: 'Loof de Heere, mijn ziel!' Moge de gedachtenis van deze rechtvaardige tot zegen zijn!

Scheveningen, ds. J.B. Zippro.

Kerknieuws

Beroepen:

te Genemuiden: ds. C. Hogchem te Barneveld;

te Zwolle: ds. J. Schipper te 's-Gravenpolder.

Bedankt:

voor Ridderkerk: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

voor Zoetermeer: ds. A. Schot te Krimpen a/d IJssel.

TOELATING DS. E. HAKVOORT

Op de vergadering van de classis Gouda, gehouden op vrijdag 7 februari, is besloten ds. E. Hakvoort toe te laten als predikant van de Gereformeerde Gemeenten.

Ds. Hakvoort zal D.V. in de komende maanden rondgaan in de gemeenten. In een volgende classisvergadering zal een besluit worden genomen over de datum van beroepbaarstelling.

KERKELIJK JAARBOEK GEMEENTE LEERDAM

Geref. Gemeente Leerdam

Met ingang van heden is de nieuwe scriba:

Oud. J. Schouten

De Waterloop 6, 4141 JW Leerdam

Tel. 0345-619565

Fax. 0345-617285

EERSTE MEDEWERKER VOOR ISRAËL

Het Deputaatschap voor Israël heeft in de persoon van dhr. M.L. Dekker een medewerker voor Israël mogen benoemen. Drs. Dekker heeft geschiedenis en theologie gestudeerd aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Na zijn opleiding was hij o.m. betrokken bij een Stichting voor Maatschappelijke Hulpverlening in Den Haag. Sinds 1995 is hij werkzaam als docent/adjunct-directeur aan de Bijbelschool van de Nigeria Reformed Church.

De heer Dekker reageerde op een herhaalde oproep van het Deputaatschap in december 2002. Hij hoopt zijn werk in Nigeria op een ordelijke wijze af te ronden en over te dragen, en in de zomer van 2003 met zijn vrouw en kinderen naar Nederland terug te keren.

Het is de bedoeling dat het gezin Dekker zich daarna zal voorbereiden op het werk in Israël.

Wij bevelen hen en de arbeid van het Deputaatschap van harte aan in de voorbede der gemeenten. De Heere gedenke het Joodse volk in de bangheid der tijden, en Hij verheerlijke Zijn genade in Christus krachtens Zijn eeuwig welbehagen.

Namens het Deputaatschap,
ds. C. Sonneveld

KORT VERSLAG van de vergadering van de classis Barneveld, gehouden te Barneveld op 13 december 2002.

Opening. Ds. J. Beens opent de vergadering als roepende kerk van Nijkerk. Hij laat zingen Psalm 25 vers 7, leest Genesis 45 vers 7, leest Genesis 45 vers 9-28 en gaat voor in gebed. Gememoreerd wordt dat in de gemeente van Elspeet op 13 oktober 2002 is overleden diaken G. Bossenbroek in de leeftijd van 81 jaar.

In Ermelo is op 21 oktober 2002 overleden emerituspredikant ds. J.C. van Ravenswaay, in de leeftijd van 84 jaar. In Ermelo is op 20 november 2002 ds. L. Blok in het huwelijk getreden met Mw. P.C. Spijk. In Scherpenzeel heeft op 4 december 2002 ds. F. Mulder afscheid genomen, waarna hij op 11 december 2002 in Wageningen is bevestigd en intrede heeft gedaan. Hierna staat de preses stil bij het voorgelezen schriftgedeelte Genesis 45 vers 26m.

Lastbrieven en moderamen. Alle gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door tien predikanten en twaalf ouderlingen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. C. Hogchem, preses, ds. J. Beens en ds. J. Veenendaal, assessoren, diaken W.G. Hulsman, quaestor en ouderling K. Karels, scriba.

Ingekomen stukken. Naar aanleiding van een schrijven van het Deputaatschap Kerkrecht wordt besloten, niet dit seizoen, maar het volgende D.V. opnieuw een bijeenkomst voor ambtsdragers te beleggen over een onderwerp uit het kerkrecht. Binnenkort is er een bijeenkomst over het boekje 'Louter genade'. Enkele andere inge-

komen stukken zullen op kerkelijke wijze worden afgehandeld.

Classis contracta. In verband met de overgang van ds. F. Mulder van de gemeente van Scherpenzeel naar de gemeente van Wageningen heeft de classis contracta vergaderd. Het verslag van dit samenzijn is met de stukken meegezonden. Hierover worden geen opmerkingen gemaakt.

Rapporten. Naar aanleiding van een rapport van de consulent van Nijkerk wordt gesproken over de situatie in de gemeente. Geconstateerd wordt dat er sprake is van een zeer ernstige situatie. Inhoudelijk kan de classis thans echter niet verder spreken over deze zaak. Daarvoor is te weinig informatie beschikbaar. Bovendien moet getracht worden de rust te doen weerkeren in de gemeente van Nijkerk. Daarom wordt voorgesteld een commissie in te stellen die verder met predikant, kerkenraad en gemeente zal spreken. De opdracht aan de commissie is te trachten de eenheid in de kerkenraad van Nijkerk en de rust in de gemeente te doen weerkeren. Voorts zal de commissie rapport uitbrengen van haar bevindingen en de classis van advies dienen hoe verder te handelen.

Door de consulent van een andere gemeente mag met blijdschap worden meegedeeld dat de rust is weergekeerd. In de laatste ledenvergadering is openhartig over de situatie gesproken. Betrokkenen bij de moeilijkheden hebben erkend fouten te hebben gemaakt. Ook is het Heilig Avondmaal weer bediend.

Evangelisatie. Een kleine commissie uit de classis heeft gesproken over de situatie met betrekking tot evangelisatie in de classis Barneveld. Hiervan is

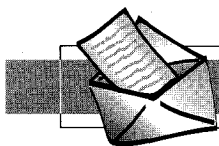
een schriftelijk rapport uitgebracht. De gemeenten Veenendaal en Wageningen hebben een evangelisatiecommissie. Er vindt bovendien geen bovenplaatselijke evangelisatiearbeid plaats. Classicale verantwoordelijkheid is dus op dit moment niet nodig. Wel wijst de commissie op de blijvende opdracht, zeker in een ontkerstende samenleving, evangelisatiearbeid te verrichten. Deze oproep wordt door de preses van de vergadering onderstreept.

Kerkdiensten in Ede Door de kerkenraad wordt aandacht gevraagd voor de gezinnen van onze gemeenten die in Ede wonen of zich aldaar willen vestigen. Ook in de komende jaren zullen aan de noordzijde van Ede nog vele woningen worden gebouwd. De gezinnen die zich aldaar vestigen zijn voor de kerkgang aangewezen op omliggende gemeenten. Mede door die situatie groeien enkele omliggende gemeenten steeds, hetgeen verschillende bezwaren met zich meebrengt. Al eerder is in de afgelopen jaren aandacht gevraagd voor deze situatie. De tijd was toen nog niet rijp. Besloten wordt om de kerkenraad van Veenendaal te vragen nader onderzoek te doen en hierover aan een volgende vergadering van de classis te rapporteren.

Aanwijzen roepende kerk De volgende classis zal worden samengeroepen door de gemeente Rhenen. De volgende vergadering wordt vastgesteld op D.V. vrijdagavond 31 januari 2003, aanvang 19.00 uur te Barneveld.

Sluiting: De afgevaardigde van de roepende kerk Nijkerk, oud. G.C. van Haaren wordt gevraagd met dankgebed te eindigen. Daarop sluit de preses de vergadering.

K. Karels, scriba

Berichten

EVANGELISATIE

Regionale toerustingsavonden over cursuswerk.

Evangelist G. Baan zal informatie geven over het geven van zowel schriftelijke als mondelinge bijbelcursussen. Ook kan men onderling ideeën uitwisselen.

Daarnaast zal het nieuwe cursusmateriaal, dat ook op CD-rom wordt uitgegeven, besproken worden. Deze avonden zijn bedoeld voor leden van kerkenraden en evangelisatiecommissies, maar ook belangstellenden zijn welkom.

Voor inlichtingen en opgave kunt u bellen naar 0252-424544. Plaats en datum: Bodegraven op 26 februari en Apeldoorn op 4 maart. Alle avonden beginnen D.V. om 19.45 uur en worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente.

EVANGELISATIEMIDDAG EN -AVOND VEENENDAAL

Op D.V. woensdag 19 februari zal er een evangelisatie middag en -avond gehouden worden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal

Vijftien Morgen 51.

Het middagprogramma voor de kinderen begint om 14.30 uur onder leiding van evangelist Krijgsman.

Het avondprogramma om 19.30 uur onder leiding van o.a. evangelist Krijgsman en ds. C. Sonneveld.

Aansluitend een forum discussie.

BUITENLANDS GELD VOOR HULPVERLENING

Het Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden heeft een eigen actie gevoerd voor de inzameling van munten afkomstig uit de landen die de euro hebben ingevoerd als betaalmiddel. Kilo's franken, marken, lires en andere munten kwamen binnen, werden gesorteerd en door vrijwilligers ingewisseld in de landen van herkomst.

De actie stond onder de bezielende leiding van onze voorlichter A. Leusink uit Rijssen. Er is heel veel werk verzet, echter met een geweldig resultaat. De opbrengst bedroeg niet minder dan 34.776 euro (f 76.686), en is bestemd voor de hulpverlening in Oost-Europa! Veel kleintjes bleken samen weer voor een hele grote opbrengst te zorgen. Na de Heere, heel hartelijk dank.

Ir. J. van Heteren

CONTACTGROEPEN VAN HELPENDE HANDEN

In het verband van de contactgroepen van Helpende Handen, komen ouders en betrokkenen bij elkaar rond een specifieke handicap of aandoening. Vaak wordt een spreker uitgenodigd om met de aanwezigen na te denken over een aan de handicap verwant thema. Daarnaast is er veel ruimte voor onderling contact en voor het uitwisselen van ervaringen.

Een *contactgroep rond Down Syndroom*; is dat iets voor u? Na een lange periode waarin geen activiteiten zijn ondernomen, willen we onderzoeken of een nieuwe start haalbaar is. Wilt u graag betrokken worden bij de *contactgroep Down Syndroom*? Laat het ons dan weten.

Vanuit het Landelijk Bureau van Helpende Handen wordt onderzocht of er voldoende belangstelling is voor een nieuwe start voor de *contactgroep Meervoudig Complex Gehandicapten (MCG)*. Wilt u graag deelnemen aan activiteiten als voor deze contactgroep weer iets georganiseerd wordt? Neemt u dan contact met ons op. Ben je jonger dan 40 jaar en heb je een lichamelijke handicap? Misschien is dan een *contactgroep voor jongeren met een lichamelijke handicap in de regio Centraal-Nederland* ook iets voor jou. Vanuit het Landelijk Bureau wordt (op verzoek van een aantal jongeren) onderzocht of het haalbaar is een contactgroep voor jongeren met een lichamelijke handicap te starten. Wil je graag deelnemen aan activiteiten als er iets georganiseerd wordt? Neem dan contact met ons op.

Reacties kunt u, kun jij vòòr D.V. 12 maart 2003 telefonisch (op woensdag) of schriftelijk doorgeven:

Landelijk Bureau HELPENDE HANDEN
Postbus 404, 3440 AK Woerden
Tel. 0348-48 99 70

Richt (jo)uw reactie aan mw. W. van Hell van Dijke. Heeft u, heb jij vragen naar aanleiding van deze oproepen, bel gerust.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND IN DE SARON-KERK VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTE VAN OOSTKAPELLE

Op D.V. zaterdag 22 februari a.s. is er in de kerk van de Gereformeerde Gemeente van Oostkapelle een Koor- en Samenzang-avond. **Aanvang 19.30 uur.**

Medewerking verlenen: Jeugdkoor 'Klein Gloria', Oostkapelle; Jeugdkoor 'Jubilate', Arnhem; Gemengd koor 'Sursum Corda', Middelburg-Centrum en

Gemengd koor 'De Lofstem', Arnhem.

De opening van deze avond wordt verzorgd door ds. A.B. van der Heiden.

De netto-opbrengst van de collecte is bestemd voor 'ELEOS'. Eléos biedt hulpverlening en begeleiding aan mensen met psychiatrische en psychosociale problemen die willen dat de geboden zorg aansluit bij hun christelijke levensovertuiging. De organisatie van deze avond gaat uit van de Ring Zeeland van Zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten.

-16 DISTRICTSBIJENKOMSTEN IN MIDDELBURG-ZUID EN KRUININGEN

Binnenkort hopen we de districtsbijeenkomsten weer te houden. Op D.V. zaterdag 15 februari 2003 in de Zuiderkerk van de Gereformeerde Gemeente in Middelburg-Zuid, Schoutstraat 1 en op 22 februari 2003 in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Kruiningen, Hansweertsestraatweg 1. Dhr. G.A. Terlouw wil op deze avonden met ons nadenken over de vraag: "Gedoopt, wat heb je er aan?" Verder is er op beide avonden de medewerking van een jeugdkoor. Na de pauze hebben we alle tijd om vragen te bespreken. We beginnen om 19.30 uur.

DISTRICT NOORD-WEST

Hierbij willen wij u uitnodigen voor het bijwonen van de districtsavond op D.V. vrijdag 21 februari, aanvang 19.45 uur in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Westzaan, J.J. Allenstraat 463. Op deze avond hoopt dhr. J.C. Heijboer een inleiding te houden over: 'De Bijbel hier en elders'.

DISTRICT OOST +16 TE BEEKBERGEN

Op D.V. 22 februari hoopt dhr. N. Stam een districtavond te verzorgen over: "Heb jij het al gelezen?" De bijeenkomst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Beekbergen, Ruitersmolenweg 29 en begint om 19.30 uur.

OPROEP INTEGRATIEWEEK

Ook dit jaar zal in de herfstvakantie weer de *integratieweek* worden georganiseerd voor jongeren met een lichamelijke handicap en niet-gehandicapte jongeren van 18 tot 35 jaar.

De vakantieweek wordt gehouden van **D.V. vrijdag 17 tot en met vrijdag 24 oktober a.s.** in de "De Nieuwe Erf" in Diessen (N-B). Naast de vele mogelijkheden voor excursies is er volop gelegenheid voor een wandeling en andere activiteiten. Het bezig zijn rondom het Woord van God in de vorm van Bijbelstudies kenmerkt het karakter van de vakantieweek. Zondags zullen de kerkdiensten in de evangelisatiepost in Tilburg worden bezocht.

De week is bedoeld voor jongeren van de Gereformeerde Gemeenten. Voor de deelnemers met een handicap geldt, dat ze grotendeels zichzelf kunnen helpen, maar dat

het gebruik van een rolstoel geen probleem is omdat het oord is aangepast. De kosten van deze week (met zelfverzorging) bedragen € 205,-. Inlichtingen of nadere informatie worden graag verstrekt door mevrouw J.M. Mudde-van den Berg, Bovenkerkseweg 56, 2821 XW Stolwijk, telefoon (a.b.) 06-55793337. Een aanmeldingsformulier kan (bij voorkeur schriftelijk) bij haar worden aangevraagd.

Landelijk bureau
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
Tel. (0348) 48 99 90

De Vluchtheuvel

Vertrouwde en vertrouwelijke psychosociale hulpverlening

Voor vragen kunt u, iedere vrijdag tussen 10.00 uur en 12.00 uur, bellen naar het spreekuur voor aanmelding en advies: ☎ 0348 - 489999.

Let op! Alle hulpvragen van jongeren en met betrekking tót jongeren (en kinderen) tot en met 17 jaar: ☎ 033 - 475 33 00.

Iedere werkdag tussen 08.30 uur en 17.00 uur.

Teksttelefoon ☎ 0348 - 489998.

Op werkdagen bereikbaar van 8.30 uur - 17.00 uur.

"Help de Vluchtheuvel helpen!" Wordt donateur, voor meer informatie hierover kunt u ons bereiken op tel. 0113-21 30 98 of stort uw gift op bankrekening: 1125.06.399.

JAARVERGADERING VOGG AFDELING ZUID-WEST

Wij herinneren u aan onze jaarvergadering op zaterdag 15 februari in de Sionkerk te Goes. Aanvang 14.00 uur. Alle orgelliefhebbers welkom!

Tonnie Nijssse, secretaris

0800-0222334

uisterlijn

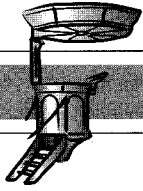
telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand???

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 16 FEBRUARI 2003

Aagtekerke 9.30 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 15.30 uur ds. W. Harinck; Andijk 19.00 uur dhr. G. Beens; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Benthuizen 19.15 uur ds. Zippro; Berkenwoude 14.30 uur ds. W.J. Karels; Boskoop 9.30 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 10.00 en 18.00 uur dhr. Bakker; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. van Boven; Deventer 10.00 en 18.30 uur dhr. de Heer; Doetinchem 11.15 uur leesdienst en 15.30 uur dhr. de Heer (Meestersstraat 2); Dordrecht 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur dhr. G. Beens; Enschede 15.00 uur ds. van Dieren; Enter 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 18.00 uur dhr. G. Pater; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur leesdienst; Haarlem 10.00 uur ds. Bac; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 14.30 uur ds. de Wit; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Hoofddorp 19.00 uur ds. Driessen; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leerdam 14.30 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; Lelystad 17.30 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 16.30 uur ds. Paul; Meliskerke 14.30 uur ds. van Gelder; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 14.30 uur (H.D.) ds. Tanis; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30

uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Sonneveld; Nunspeet 19.00 uur ds. Tuinier; Oosterend-Textel 10.00 en 18.00 uur ds. van Dijk; Oosterland 14.30 uur ds. Brugge; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. van Krimpen; Oudemirdum 14.30 uur ds. Vreugdenhil; Poederoyen 14.30 uur ds. Melis; Poortvliet 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. de Jongste; Rhene 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 15.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 18.30 uur (H.D.) ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Schot; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Soest 9.30 en 18.00 uur ds. Kleppe; Spijkenisse 19.15 uur ds. v/d Net; Sprang Capelle 15.00 uur ds. J. de Pater; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 uur ds. Paul; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 11.15 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. M. Karens (in de Geref. Kerk); Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Moens; Yerseke 9.30, 14.00 leesdienst en 18.00 uur ds. v/d Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur dhr. G. Pater; Zwolle 19.00 uur ds. Meeuse.

DINSDAG 18 FEBRUARI 2003

Alblasserdam 19.30 uur ds. B. v/d Heiden (bijbellezing); Berkenwoude 19.30 uur dhr. de Heer; Borsselle 19.30 uur ds. van Gelder; Eindhoven 19.30 uur ds. Hakvoort; Oosterland 19.30 uur ds. Verweij; Oud Beijerland 19.30 uur ds. van Krimpen (bijbellezing).

WOENSDAG 19 FEBRUARI 2003

Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater (bijbellezing); Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Schreuder; Brakel 19.30 uur ds. Melis; Delft 19.45 uur dhr. Bakker; Elspeet 19.30 uur ds. Vermeij (bijbelle-

zing); Groningen 20.00 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 19.30 uur ds. Kleppe; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hilversum 19.45 uur ds. van Krimpen; Hoofddorp 19.30 uur ds. v/d Net; Lisse 19.45 uur dhr. G. Pater; Melissant 19.30 uur ds. Silfhout; Nieuwerter Aa 19.45 uur ds. Meeuse; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Poederoyen 19.30 uur ds. de Wit; Poortugaal 19.30 uur ds. J. Beens; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-IJsselmonde 14.00 uur ds. Visscher (huw. bev.); Sint Pilipsland 19.30 uur ds. Hakvoort; Westzaan 19.30 uur dhr. G. Beens; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Mondria.

DONDERDAG 20 FEBRUARI 2003

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. L. Blok; Houten 19.30 uur ds. v/d Net (bijbellezing); Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Schot (bijbellezing); Meeuwen 19.30 uur ds. Mondria; Ouddorp 19.30 uur ds. Sonneveld; Puttershoek 19.30 uur ds. Schipper; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Hakvoort; Zaandam 19.30 uur ds. P. Mulder.

VRIJDAG 21 FEBRUARI 2003

Vlissingen 19.30 uur ds. de Leeuw.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 16 februari om 10.00 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Bijbelcursussen elke dinsdag vanaf 18.30 uur. Bij Simon de Looier bent u altijd welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merkssem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten zondag 16 februari om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Mijdrecht geeft met droefheid kennis van het overlijden van

MEVR. J. STAAT-V.D.WAL

op de leeftijd van 83 jaar.

Mevrouw Staat heeft in het verleden samen met haar man in onze gemeente een belangrijke taak vervuld; vele studenten, kandidaten en predikanten hebben in hun woning onderdak gehad.

Ze heeft dit werk met liefde mogen verrichten, en had in het midden van onze gemeente, en daarbuiten een grote plaats.

De Heere gedenke haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen, en onze gemeente in dit grote verlies.

Namens de kerkenraad, J.A. Cromwijk, preses
D. Colijn, scriba

TE KOOP GEVRAAGD:
Theologische boeken
Tel. 0577-401065

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Te huur in Zuna bij Rijssen
Luxe Vak. bungalows van alle gemakken voorzien. o.a. eigen wasmachine en magnetron. Prachtige omgeving voor de fiets en wandeltochten! en dichtbij viswater. Bel voor gratis folder of kijk op www.christelijkevakantie.nl
Vak. oord Holsappel.
Tel./Fax 0548-512790

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

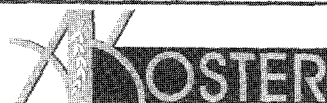
Grafgedenktekens
Zandee & de Kuijper

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Begravenisonderneming

Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kantwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Reuswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenaan 30

3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

Nieuw voor elk kind

Uniek kleur- en puzzelboek met Bijbelse vertellingen

Dit lees-, puzzel- en kleurboek vertelt de Bijbelse boodschap van zonde en genade aan kinderen. Het mooie van deze serie is, dat elk verhaal is voorzien van een bijbehorende

kleurplaat (door C. Bart-Nieuwenhuize) en een woordzoeker (door G.W. van Leeuwen-van Haaften). De verhalen uit het Oude Testament (dl. 1+2) zijn geschreven door M.J. Ruissen. André Boeder schrijft de verhalen uit het Nieuwe Testament (dl. 3+4). In totaal komen er 52 verhalen, woordzoekers en kleurplaten, zodat kinderen een heel jaar lang er elke week in kunnen

werken! De verantwoording is groot om tot een betrouwbare Bijbelse vertelling te komen; daarom is de tekst meegelezen door een predikant. Vandaar dat deel 3 voorzien is van een Woord vooraf, geschreven door ds. D. Heemskerck. Dl. 1 is ingeleid door ds. W.J. Karels en dl. 2 door ds. F. Mallan.

**Dl. 3 nu
verschijnen**

De complete serie omvat vier delen: twee delen Oude Testament en twee delen Nieuwe Testament. U profiteert van een korting indien u op de hele serie intekent.

Putwei 6 • GOES

Bel en Bestellijn:

0113-230 340

(tot 22.00 uur 's avonds)

Teken nu in voor speciale prijs!

- Ja, ik bestel alleen deel 3 voor €10,- en kan de andere delen evt. later bijbestellen
- Ja, ik teken ineens in op 4 delen 'Van Kind tot Kind' voor €35,- i.p.v. €40,- en ontvang per omgaande deel 1+2+3

Ik bestel complete serie(s).

Naam:

Adres:

Pcode:

Woonplaats:

Gewenste levering:

0 rechtstreeks

0 via boekhandel.....

te

Bon franco sturen naar Uitg. De Ramshoorn, Antw. nummer 860,
4460 WB Goes. Of faxen naar: 0113-218 691.

**Uitgeverij
'de Ramshoorn'**
Goes

Unieke heruitgave Calvin's Bijbelcommentaar

Teken nu in op de engelstalige heruitgave voor slechts 249 euro!

Na verschijnen 299,- euro

Calvin
Energieweg 17-x 4145 HK LEERDAM

Tel. 0345-619565. Fax. 617285

Society

slechts
11,30
p/deel!

Bon / adv. opsturen of faxen naar bovenstaand adres Calvin Society.

Al eeuwen lang wordt Calvin's zakelijk en evenwichtig Bijbelcommentaar breed gerespecteerd. Binnenkort komt er een lang verwachte heruitgave van de engelstalige versie. Het betreft een zeer getrouwe vertaling die door alle reformatische, engelstalige kerken wordt gebruikt. Tegen een uniek lage intekensprijs ontvangt u met zes weken deze 22 delen in prachtige band franco thuis!

Coupon

Ja, ik teken nu in op deze unieke heruitgave voor 249,- euro excl. verzendkosten.

Naam

Handtekening

Adres

Postcode/Woonplaats

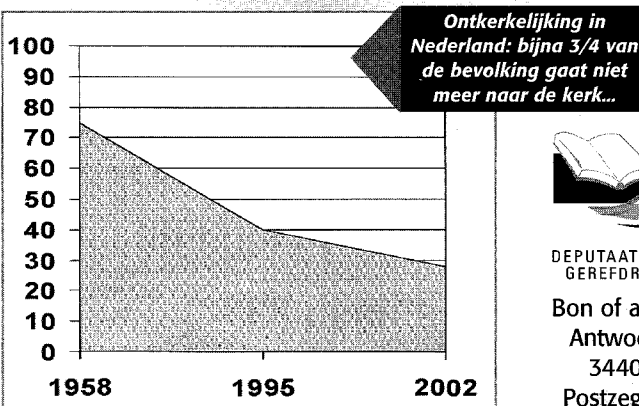
U betaalt á contant bij aflevering. Verzendkosten: 12 euro. Ophalen is ook mogelijk.

Bijbels voor ons volk

al voor 1 euro per maand!

De geestelijke nood in ons land is groot. Onderstaande grafiek zegt genoeg. U merkt dit ongetwijfeld in uw straat, op uw werk. Misschien zelfs wel binnen uw familie. Wij hebben allemaal een taak hier wat aan te doen.

De evangelisten proberen dagelijks, onder de inwachting van de zegen des Heeren, de boodschap van Gods Woord door te geven in ons land. Al voor een klein bedrag per maand kunt u ons daarbij helpen. Vul de bon vandaag nog in. U mag ook een briefje sturen met dezelfde gegevens. Alvast hartelijk dank voor uw spontane steun!

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Bon of adv. in envelop naar:
Antwoordnummer 2499,
3440 WB WOERDEN.
Postzegel mag. Hoef niet.

Ja, **BON**

ik word begunstiger van het evangelisatiewerk voor een maandbedrag van (s.v.p. aankruisen):

1 euro 2 euro

3 euro 4 euro

5 euro euro

Ik machtig tot wederopzegging de Stichting Evangelisatie Geref. Gemeenten het totale jaarbedrag jaarlijks van mijn rekening af te schrijven. (i.v.m. adm. kosten).

Naam:

Adres:

P-code:

Woonplaats:

Bank/Giro:

Handtekening:

RST

Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

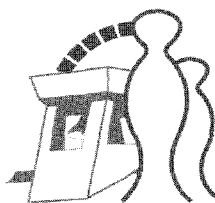
RST Zorgverleners.
500 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Vereniging tot het verstrekken van
christelijk basisonderwijs op gereformeerde grondslag te Opheusden

Onder de vereniging
ressorteren twee scholen
onder leiding van een
bovenschools directeur.

De Eben-Haëzerschool
wordt bezocht door
ongeveer 440 leerlingen,
verdeeld over 18
groepen, waaronder twee
hulpklassen.

De Rehobothschool
wordt bezocht door
ongeveer 390 leerlingen,
verdeeld over 16
groepen.

Het bestuur van bovengenoemde vereniging roept voor haar beide scholen
sollicitanten op voor

Groepsleerkracht

- Alle groepen zijn bespreekbaar.
- Het betreft vacatures met ingang van het schooljaar 2003-2004 op de beide scholen.
- Sollicitanten dienen bij voorkeur kerkelijk verbonden te zijn aan de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland).
- Een vrijblijvend bezoek aan de scholen behoort uiteraard tot de mogelijkheden.

Inlichtingen worden graag verstrekt door de locatiedirecteuren: voor de Eben-Haëzerschool, de heer O.J. Dekker, tel. (0488)441457 of (0488)484421 (privé) en voor de Rehobothschool, de heer H. Hille, tel. (0488)443009 of (0488)442815 (privé).

Sollicitaties dienen vóór 1 maart 2003 te worden gezonden aan de secretaris van het schoolbestuur, de heer G.G. van Bochove, p/a Postbus 38, 4043 ZG Opheusden.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

De volgende 7 cassettes bieden wij u
t.b.v. de zending te koop aan:

Ds. P. Blok	Mattheüs 14:32
Ds. A.A. Brugge	Psalm 118:22-23
Ds. C. de Jongste	Fillipenzen 1:1-11
Ds. G.M. de Leeuw	Mattheüs 4:1-4
Ds. C.J. Meeuse	Genesis 16:8
Ds. G. Mouw	Markus 7:32
Ds. J. Spaans	Psalm 61:2-3

De cassettes zijn helder en duidelijk
opgenomen. De prijs is slechts € 23,-
Geen Portokosten.

Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832
BG Leusden. Tel. en Fax nummer:
033-2862261 Dagelijks van 8-22 uur.
Bgg. 06-28378488.

Voor info bel:
0416-692787
of
0184-630180

**Reformatie Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

Boekbinderij Snoek Uitgeverij

Nieuwe uitgaven:
G. v.d. Breevaart

Troost voor Sion, derde achttal. €13,35
In duidelijke letter, nooit eerder
uitgegeven preken.

D. Bruinings

De Leeuw uit de stam van Juda €19,50
16 lijdenspreken, opnieuw gezet in
duidelijke letter. Verschijnt zeer
binnenkort, u kunt al bestellen!

Vraag onze gratis fondsjlijst aan.
Wij kunnen ook uw kerkblad verzorgen.

Boekbinderij en Uitgeverij F.A. Snoek-Ermelo
Dr. Schreurerlaan 28 3853 KB Ermelo
Tel. 0341 - 55 66 08 Fax. 0341 - 49 33 60

Christelijke
Begravenisvereniging

Voor een verantwoorde en
stijlvolle begrafenis

(geen crematies)

Begravenisverzorgers:
A.C. Brouwer
G. Wegenaar

Regentesselaan 43
3905 GT Veenendaal
Centraal Meldnummer:
Tel. 06 - 51504726

begravenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Ds. D.L. Aangeenbrugschool Terneuzen

Het bestuur van de ds. D.L. Aangeenbrugschool uitgaande van de Gereformeerde Gemeente in Nederland en van de Oud-Gereformeerde Gemeente te Terneuzen vraagt leerkrachten

Groepsleerkrachten m/v

De vacatures ontstaan in de onder- en middenbouw.

De school wordt bezocht door ongeveer 320 leerlingen afkomstig uit de (Oud) Gereformeerde Gemeente (in Nederland) en de Christelijke Gereformeerde Kerk. Je komt te werken in een nieuw schoolgebouw.

De school kent goede secundaire arbeidsvoorwaarden en het vinden van betaalbare woonruimte is geen probleem.

Binnen afzienbare tijd zal een vaste oeververbinding onder de Westerschelde zijn gerealiseerd.

Voor informatie kunt u zich wenden tot de directeur van de school de heer A. Molenaar, telefoon 0115-612977 (school) of 0115-432296 (thuis).

Uw sollicitatiebrief wordt verwacht binnen 10 dagen na verschijnen van deze advertentie in dit blad bij de secretaris van het bestuur de heer D. de Braal, van der Waalsstraat 68, 4532 LD te Terneuzen.

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer, **pension 'De Peel'**, gelegen in de mooie **Betuwe**, waar het gewoon goed is, Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3 sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor de folder: 0222-318391.
Bungalowpark 'De Verrassing', Bijenkorfweg 6, Oosterend.

ORGELCENTRUM ANDANTE

Kom gerust eens langs om kennis te maken met ons uitgebreide assortiment nieuwe en gebruikte orgels, bladmuziek en cd's!

Orgelcentrum Andante
A. van Ostadelaan 35
Veenendaal
0318-50 50 63
Dealer van:
Johannis
Wesley
Opus
Sweetlock
Rembrandt
Morarke
Domus
Content
Ruime sortering
bladmuziek (ook klavier)
& Muziek CD's
Openingsuren:
do 13:30 - 17:30
vr 13:30 - 17:30
& 18:30 - 21:00
za 09:30 - 12:00
& 13:30 - 17:00
en volgens afspraak

DE SPECIALIST IN HUIJKAMER- EN KERKORGELS

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel 001-519-424-9949

Te huur in Elspeet mooi 6 persoonschalet aan de Bosrand. Nog vrij in week 19, 20, 21, 27, 34, 35, 38, 39, 40 en 43. Tel. 0577-410470

HONGERSNOOD in Malawi en Zimbabwe

Mensen in Afrika hebben honger en eten onrijpe maïs.
Van de nieuwe oogst blijft daardoor niet veel over.
13 miljoen mensen lopen het risico om aan de hongersnood te sterven. Nu helpen, om straks erger te voorkomen!

Help! Giro 307447

Op kosten van het deputaatschap zijn al tientallen tonnen maïs uitgedeeld. Dankzij uw steun.

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721